انتقادهای «معتمدیان» و راهکارهای برای تغییر نگاه ها به استان

فرصت‌سوزی در استان

فرخ نژاد

رهاورد حرکت روی ریل توسعه آن هم با اهتمام به قابلیت ها و توانمندی های ویژه ای که یک نقطه جغرافیایی دارد و توقف نکردن در ایستگاهی خاص می تواند توسعه همه جانبه را برای آن نقطه اگر چه مهر محرومیت بر پیشانی اش حک شده باشد، رقم بزند. همان راهبردی که استاندار برای دستیابی استان به توسعه همه جانبه با اهتمام ویژه به توانمندی های آن دنبال می کند و به گفته خودش همه تخم مرغ ها را در یک سبد نگذاشته است بلکه می خواهد جنبه های مختلف و بالقوه قابلیت ها را به بالفعل درآورد تا قطار توسعه در خراسان جنوبی بیش از این ها سرعت گیرد. روز گذشته، قسمت اول از گفت و گوی «خراسان جنوبی» با استاندار در قالب مهندسی او برای رفع مشکلات روستاها درج شد. در ادامه گفت و گوی وی در مطلب پیش رو «معتمدیان» از توانمندی ها، چالش ها و راهکارهای تحقق توسعه در استان سخن به میان آورد.

دروازه بین المللی

فرصت مرز که در این سال ها مغفول مانده و خراسان جنوبی بهره و نصیب چندانی از این قابلیت نبرده، یکی از مواردی است که باید مورد توجه قرار گیرد چرا که همه تخم مرغ ها را در سبد ماهیرود به عنوان تنها معبر مرزی رسمی و فعال استان گذاشته ایم و فقط توجه ها به یک کانون یعنی استان فراه معطوف شده، این در صورتی است که خراسان جنوبی به دلیل داشتن طولانی ترین مرز با افغانستان می تواند دایره داد و ستدهایش را با کشور همسایه بیش از این ها توسعه و به دیگر نقاط این کشور هم تعمیم دهد و از این دروازه بین المللی بهترین بهره و استفاده را ببرد. به گفته او، اگر واحدهای تولیدی استان فروش ندارند و برای بازاریابی با مشکل مواجه هستند به این دلیل است که از بازار بکر و تشنه افغانستان غفلت شده است آن هم بازاری که همه نیازهایش با واردات تامین می شود. طرح موضوع را با این پرسش که چقدر خراسان جنوبی از این فرصت بهره برده است؟ ادامه داد که در ابتدای ورود به استان اعلام شد که صدور کالا از مرز ماهیرود به یک میلیارد دلار می رسد اما بعد از واکاوی متوجه شدیم بیشتر بهره آن مربوط به دیگر استان هاست و فقط این معبر مرزی، محل صدور کالاهای دیگر نقاط کشور است چرا که توجه فقط به یک معبر مرزی معطوف بود و دلیل تمرکز بر یک نقطه هم به نبود شناخت کامل از توانمندی های خراسان جنوبی بر می گشت که دعوت از سفیر جمهوری اسلامی ایران در افغانستان و سفر به همراه معاون وزیر امور خارجه به افغانستان سبب شد با قابلیت های استان بیش از پیش آشنا شوند و همین رفت و آمد و شناخت ها زمینه را برای برپایی نمایشگاهی از تولیدات خراسان جنوبی در مزار شریف فراهم آورد که در دو هفته آینده شاهد این رویداد فرامرزی خواهیم بود چرا که مردم این نقطه از افغانستان طالب کالاهای ایرانی هستند و توجه به ولایت فراه سبب شده است از نقاط دیگری مانند مزار شریف و... در کشور همسایه غفلت شود.

نکته ای که آن را جالب می داند توجه به کانونی (فراه) است که ۸۰ درصد آن در دست طالبان است و به هیچ وجه امنیت ندارد طوری که چند بار قرار بود والی فراه به خراسان جنوبی سفر کند اما این امکان برای او فراهم نشده است.

اگر واحدهای تولیدی استان فروش ندارند و برای بازاریابی با مشکل مواجه هستند به این دلیل است که از بازار بکر و تشنه افغانستان غفلت شده است آن هم بازاری که نیازهایش با واردات تامین می شود

نبود قدرت رقابت

موضوع دیگری که نماینده عالی دولت در استان به آن اشاره دارد، به دلیل نبود قدرت رقابت در محصول تولیدی خراسان جنوبی با تولیدات داخلی مانند اصفهان، تبریز و... است و دلیل این موضوع هم دوری استان از مرکز است که هزینه تمام شده را افزایش می دهد. وی، برقراری ارتباط بین تولیدکنندگان استان با بازار تشنه افغانستان را وظیفه دولت و حاکمیت دانست تا بخش خصوصی را با این بازارها ارتباط دهد و اگر این پیوند برقرار شود به طور حتم رونق تولید را در پی خواهد داشت افزون بر این، در بازدیدهای میدانی که از واحدهای تولید داشته این نتیجه برای او حاصل شده است که هر چند باید به دنبال احداث واحدهای جدید بود اما اگر بتوان وضعیت موجود واحدهای تولیدی را رونق داد نتیجه بهتری عاید آن ها خواهد شد. وی صحبت هایش را با پرسشی دیگر ادامه داد که در وضعیت موجود چه تعداد از واحدهای تولیدی استان تعطیل و نیمه تعطیل است و از ظرفیت آن ها استفاده نمی شود؟

او با اشاره به بازدیدهای اخیرش از شهرک صنعتی بیرجند، مثالی مطرح کرد با این عنوان که کارخانه ای با ۱۰ درصد ظرفیت اسمی تولید دارد در حالی که سرمایه گذار، همه سرمایه و زندگی اش را روی این واحد تولیدی گذاشته است تا چرخش بچرخد اما به دلیل نداشتن سرمایه در گردش یک میلیارد تومانی ۹۰ درصد ظرفیت آن بدون استفاده مانده است یا در قاین یک برند معروف با ۴۰ درصد ظرفیت کار می کند حال اگر بخواهی یک واحد جدید همانند آن را احداث کنی ۷۰ تا ۸۰ میلیارد تومان سرمایه می خواهد و با بازه زمانی طولانی به سرانجام می رسد اما با تزریق دو تا سه میلیارد تومان سرمایه در گردش می توان تولیدی با هزینه ۷۰ تا ۸۰ میلیارد تومان داشت. او دستیابی به این موضوع ها را از دستاوردهای سفرهای میدانی اعلام و اظهار کرد که باید با ساز و کار مناسب زمینه رونق واحدهای تولیدی را فراهم کرد چرا که اگر کارگران واحدهای تولیدی مطالباتی دارند به دلیل گره خوردن آن با چالش های مالی است و گرنه هیچ صاحب واحد تولیدی حاضر نیست حیثیت کاری اش را زیر سوال ببرد.

چوب لای چرخ

از سوی دیگر بنا به گفته معتمدیان، چوب گذاشتن هایی سبب شده است چرخ واحدهای تولیدی درست نچرخد و علاوه بر نداشتن بازار با چالش هایی مانند مالیات های گزاف، مطالبات تامین اجتماعی، سرمایه در گردش و... مواجه باشند که با بازدیدهای میدانی به آن دست یافته ایم چرا که با اقدامات میدانی و عملیاتی می توان گره از کارها گشود و غرق شدن در مصوبه های کاغذی مشکلی را رفع نمی کند بلکه باید مشکل را شناسایی کرد و راهکار داد بعد هم محکم ایستاد و اجرا کرد که به طور قطع در اشتغال تاثیر سریعی دارد. به عنوان مثال گرفتاری یک واحد تولیدی ۴۳۰ میلیون تومان مالیات بود که باید می پرداخت اما با ارائه یک راهکار قانونی یعنی پرداخت ۹۰ میلیون تومان از این بدهی ۳۴۰ تا ۳۵۰ میلیون تومان شامل بخشودگی شد بنابراین این نوع کارها و پیگیری هاست که رونق تولید را در پی دارد. خروج صنعت ساختمان از رکود آن هم در استانی که دومین قطب تولید کاشی و سرامیک است دیگر موضوعی است که با شروع احداث ۱۰ هزار واحد مسکونی برای محرومان و روستاییان استان که قرار است تا پایان امسال ساخته شود رقم می خورد حتی اگر محدودیت های صدور این تولیدات از مرز ماهیرود ادامه یابد.

چشم ندوختن به چشم اندازها

به عقیده استاندار یکی دیگر از چالش هایی که سبب شد استان نتواند گام در راه توسعه بگذارد این است که همه، چشمانشان را به سمت تحقق برنامه های بلند مدت و چشم اندازها دوخته اند در حالی که عملی شدن آن کار متولیان امر در ستاد مرکزی است و کار استان ها نیست چرا که کار استاندار اجرایی است. به گفته وی، برای این که مسیر دستیابی به توسعه در خراسان جنوبی هموارتر شود راه های میان برمانند تعریف برنامه های میان مدت در دستور کار است و این که تا سال ۱۴۰۰ چشم انداز استان در بخش های زیرساختی، اشتغال و... می تواند چه باشد؟

زخمی شدن پروژه راه آهن

وی، یکی از اهدافی را که برای چشم انداز استان تا سال ۱۴۰۰ دنبال می کند، تحقق مطالبه اصلی مردم استان، یعنی اتصال به راه آهن سراسری اعلام و اشاره ای به کلید خوردن این پروژه حیاتی زیرساختی از قبل از تقسیم استان خراسان کرد چرا که اگر این کلان پروژه اجرایی شود به طور حتم نقش خراسان جنوبی در کریدور شمال به جنوب از صفر درصد به بالاترارتقا می یابد. او به اجرایی شدن پروژه اتصال بیرجند به ایستگاه یونسی از سمت گناباد اشاره کرد و نتیجه آن را هم حاصل جلسه های متعدد با وزیر راه و شهرسازی دانست و این که پروژه زخمی شده است. وی با انتقاد از سد سازی ها در استانی چون خراسان جنوبی با اقلیم خشک، مزیت استان را مهار روان آب و احیای قنات به عنوان دومین استان دارای بیشترین قنات دانست و همین قابلیت را زمینه ساز نشستی با معاون وزیر جهاد کشاورزی اعلام کرد که ۶۰ میلیارد تومان برای حوزه آب و خاک استان اختصاص یافت که از این اعتبار ۳۱ میلیارد تومان هم ابلاغ شده است.

یک انتقاد جدی

انتقادی هم که استاندار در شرایط فعلی دارد این است که مسئولان هم و غم خود را روی چند ریال منابع استانی گذاشته اند در حالی که این منابع برای اداره امور جاری استان است نه برای توسعه و جبران عقب ماندگی ها. چرا باید خراسان جنوبی در استفاده نکردن از منابع صندوق توسعه ملی جزو استان های اول باشد در حالی که با رایزنی و لابی گری می توان از این منابع بهترین استفاده را برد همان طور که در زمینه اجرای نهضت آبخیزداری این اتفاق افتاد و با احداث بندها و سدهایی که نتیجه آن احیای قنات ها بود افزون بر بازگشت نشاط اجتماعی به روستا، به طور مستقیم نان در سفره روستاییان قرار گرفت. برای این که منافع آن مستقیم به مردم برگردد یک میلیون هکتار مطالعه شده دیگر نیز آماده است تا این نهضت ادامه یابد. برای دستیابی به اهداف توسعه همه جانبه ای که او برای استان دنبال می کند و یکی از زوایای آن هم توسعه روستایی است، توانمندسازی دهیاری ها را به عنوان یک واحد عمرانی در دستور کار دارد چرا که بیشتر دهیاران افراد بومی روستا هستند و شناخت لازم را از کم و کاستی ها و قابلیت های زادگاه خویش دارند. یکی دیگر از اضلاعی را که برای دستیابی به توسعه دنبال می کند، به مزیت خاص استان یعنی فراوری محصولات کشاورزی آن برمی گردد تا عواید حاصل از آن نصیب کشاورزان و باغداران شود. همچنین، یکی دیگر از اضلاع توسعه استان را اهتمام جدی به قابلیت معادن اعلام و اظهار کرد که در سند توسعه روستایی بهره مندی روستاییانی که در جوار این گنجینه ها ساکن هستند مد نظر است چون وقتی بهره و نصیبی از این مواهب نداشته باشند جزو معارضان به حساب خواهند آمد و اجازه نخواهند داد عواید و سود حاصل از این گنج ها نصیب غریبه ها شود. معتمدیان، از این گنجینه ها به عنوان قابلیتی بکر نام برد که با توانمندسازی روستاییان در قالب تشکیل تعاونی و واگذاری معادن به روستاییان ۱۵ درصد، مشکل معارضان در حوزه معادن که همان روستاییان هستند حل می شود و مردم این مناطق نیز به نان و نوایی می رسند و خروجی آن اشتغال زایی روستاییان است.

توانمندسازی مرز نشینان

موضوع دیگری که می تواند اسباب امنیت پایدار را در استان مرزی خراسان جنوبی فراهم کند، توسعه مناطق مرزی و توانمند سازی مرز نشینان است که این مهم نیز با ایجاد اشتغال و رفاه آن ها شدنی است و یکی از ظرفیت های بالقوه ای که برای عملی شدن این منظور پیگیری شده، افزایش سهمیه سوخت مرز نشینان استان است طوری که حدود هفت سال عواید حاصل از فروش سوخت شان در سال کمتر از سه میلیارد تومان بود اما با مدیریت این موضوع و جلسه هایی که با وزیران نفت و کشور انجام شد این سهمیه ۱۰ برابر و در ماه بعد به ۱۵ برابر افزایش یافت و فقط در اسفند سال گذشته هفت میلیارد تومان سود برای مرز نشینان داشت. افزون بر این، ۱۵ برابر شدن سهمیه سوخت مرز نشینان و ۱۳ میلیارد تومان سودی که نصیب آن ها شد موجی ایجاد کرد تا مهاجران مرز نشین از حاشیه شهرها به روستاهای مرزی بازگردند، البته این پیگیری ده ها مزیت دیگر هم داشت. به گفته او به همین راحتی می توان از ظرفیت های بومی و منطقه ای یا همان مرز مشترک با افغانستان به عنوان یک مزیت مطلق بهترین بهره را برد.

فرصت سوزی

به عقیده مقام عالی دولت در استان، اکنون مرزهای غربی هیچ سودی برای کشور ندارد و آن چه از مرزهای غربی صادر می شد با پرداخت حق العملی از مرزهای شرقی یعنی خراسان رضوی به افغانستان صادر می شود. از دید وی، موقعیت ایجاد شده یک فرصت طلایی برای خراسان جنوبی است اما چون یکی از نقص های استان فرصت سوزی و استفاده نکردن از آن است از این فرصت ها استفاده نمی شود. اما دیگر مانعی که سبب شده است خراسان جنوبی جزو استان های کمتر توسعه یافته به حساب آید جمعیت کم آن است هر چند این شاخص نباید سبب شود از قابلیت های کشوری، دولتی و حاکمیتی بهره نبریم بلکه برای بهره گیری از این موقعیت دعوت از وزیران، معاونان آن ها و دیگر مقامات کشوری در دستور کار است طوری که یکی از ملاک های ارزیابی مدیران چسبندگی با ستادها در مرکز و کشاندن مدیران ارشد آن ها به استان است چرا که ۸۰ درصد منابع کشور به صورت ملی در اختیار سازمان ها و وزارت خانه هاست و همین برو بیا می تواند زمینه تزریق این منابع را به استان فراهم کند. البته گاهی آن قدر حضور مقامات کشوری و معاونان وزیر به استان زیاد است که استاندار به تنهایی نمی تواند پاسخ گوی آن ها باشد و به معاونان ارجاع می شوند. او تاثیر گذاری و خروجی این رفت و آمدها را برای استان بسیار زیاد دانست و به حضور معاون وزیر و رئیس سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور در استان اشاره کرد که زمینه ساز رخدادهای بسیار خوبی در حوزه زمین شناسی با توجه به قابلیت های عالی بالقوه استان شد هر چند لازمه بهره مندی از گنج های در اختیار، جلوگیری از خام فروشی است که برای تحقق این هدف دیدارهای متعددی با وزیر صمت انجام شد.

تمرکز بر چند حوزه خاص

او با تاکید بر این که تمرکز را بر چند حوزه خاص در استان گذاشته است، به این موضوع اشاره کرد که تنها راه خروج استان از بن بست توسعه ای، ورود بخش های دولتی برای سرمایه گذاری در استان آن هم در قالب چند طرح کلان و بزرگ است. وی، فقط به این جمله بسنده می کند که چاره توسعه، ورود بخش خصوصی به خراسان جنوبی نیست بدون باز کردن موضوع این طور ادامه داد که وزیر صمت قرار است در آینده نزدیک به استان سفر کند و حاصل دیداری که با او داشته توافق برای هزار میلیارد تومان سرمایه گذاری ایدرو در خراسان جنوبی بود آن هم با در نظر گرفتن عدالت و قابلیت های هر منطقه با توجه به شناختی که در این مدت حاصل شده است.

عدالت منطقه ای

عدالت منطقه ای را هم در نظر دارد چرا که نمی خواهد همه امکانات و زیرساخت ها در نقاط خاصی متمرکز شود.

نکته تاسف برانگیزی که معتمدیان بیان کرد به این موضوع برمی گشت که چند شهرستان فقط روستای بزرگ شده است بدون هیچ امکاناتی آن هم با جا به جایی تابلوی فرمانداری به جای بخشداری. به گفته او، اگر قرار است استان توسعه یابد باید همه نقاط در دستور کار باشد همان طوری که سرمایه گذاری یک میلیارد تومانی ایدرو شامل پنج شهرستان می شود. افزون بر این از ظرفیت دیگر بنگاه های اقتصادی توانمند مانند شستا، بنیاد برکت و... نیز استفاده می شود. ارزیابی اش این است که مرکز به خراسان جنوبی توجه دارد اما باید از این فرصت ها استفاده کرد. مثالی می زند با این عنوان که ۳۰ سال قبل رهبر معظم انقلاب اسلامی به نهبندان تشریف بردند و توصیه هایی برای محرومیت زدایی داشتند اما سوال این که چقدر از آن استفاده کردیم؟

او به ملاقاتی که با رئیس قوه قضاییه داشته و از حجت الاسلام والمسلمین «رئیسی» خواسته است تا از رهبر معظم انقلاب بخواهد به خراسان جنوبی سفری داشته باشند اشاره می کند و بر این باور است که این سفر در کنار آثار و برکات معنوی، مزایای دیگری دارد، از جمله تخصیص صد درصدی اعتبارات مصوبه های سفرهای رهبر است. به گفته وی در سفر رئیس جمهور در سال ۹۶ به استان فقط ۲۰۰ میلیارد تومان اعتبار تخصیص یافت در حالی که رقم استان های دیگر به چند هزار میلیارد تومان می رسد و دلیلش هم این است که طرح و برنامه ای ارائه نشد اما در سفر معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان برنامه و بودجه به استان آن چه روی کاغذ مصوب شد دو هزار و ۴۰۰ میلیارد تومان بود، افزون بر ۲۰۰ میلیون دلار تسهیلاتی که از صندوق توسعه ملی اختصاص می یابد. او به انگیزه ای که رئیسان دو قوه مجریه و قضاییه برای توسعه استان دارند اشاره و اظهار کرد که دیداری نیز با رئیس مجلس شورای اسلامی داشته و قرار است «لاریجانی» نیز به استان سفر کند که این سفر هم بدون خیر و برکت نخواهد بود چرا که دیدن توانمندی ها در کنار کم و کاستی ها به گشایش های اعتباری منجر می شود. همچنین، در برنامه دارد از نهادهایی مانند بنیاد برکت و ستاد اجرایی فرمان امام خمینی (ره) بهره بیشتری برای سرمایه گذاری در استان ببرد که برای بهره گیری از توانمندی های اقتصادی این نهاد نیز قرار است دکتر «مخبر» سفری به استان داشته باشد. به عقیده او، بی انصافی است که اگر گفته شود مقامات کشوری نگاه مثبتی به خراسان جنوبی ندارند در حالی که در ملاقات هایی که با آن ها داشته است همه آن ها بر دستیابی استان به توسعه تاکید دارند.

بی انصافی است اگر گفته شود مقامات کشوری نگاه مثبتی به خراسان جنوبی ندارند در حالی که در ملاقات ها همه آن ها بر دستیابی استان به توسعه تاکید دارند

جدول شماره ۱۲۸۸

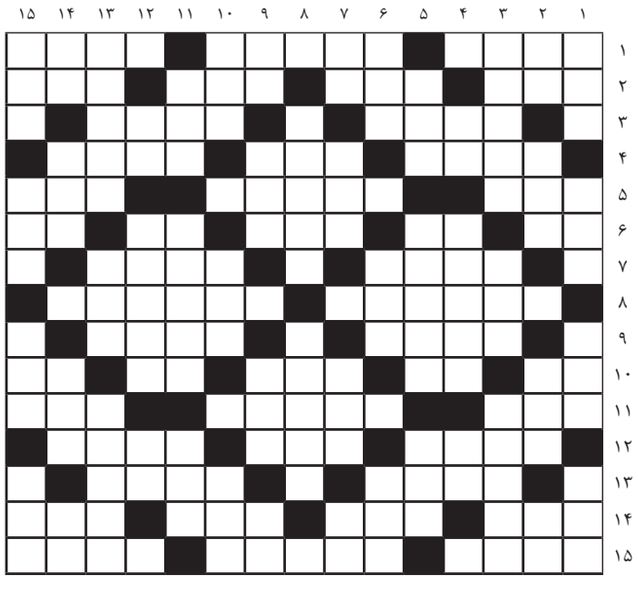

۱- از درندگان - همگانی - فانوس دریایی - افزون ۲- حرف دهن کجی - اهلی - خشن - علامت مفعول بی واسطه ۳- صاف - هر فصل از اوستا - روشنایی ها ۴- شالوده - غرامت - مروارید ۵- شهری در خراسان قدیم - بخشندگی - سگ بیمار ۶- عدل - چاهی در جهنم - موش رایانه ۷- نفس خسته - واژه ای برای بیان آرزوها - حلزون - به دنیا آوردن ۸- برجیس - سلول ۹- سست - اندیشه - زمستان - دل آزار کهنه ۱۰- سلاح کاشتنی - امر به بودن - تفریق ۱۱- خزنده گزنده - بزدل - زشت ۱۲- عدد ورزشی - از نوشت افزار - مالک ۱۳- خراب - لوله تنفسی - خوش گذران ۱۴- بوی رطوبت - واحد شمارش جوراب - رنگ - مساوی عامیانه ۱۵- مسکوک نقره - نبرد - بی مو - بخشیدن

۱- نام قدیم سبزوار - از روستاهای گردشگری خراسان جنوبی - واحد پول ایرلند ۲- خوف - اسباب منزل - نقره - رفیق ۳- ماهر - کمیاب ۴- موش خرما - یافتن - رونق ۵- ننگ - شیر ابه گیاهی - شخص ۶- مادر - تنها - پاره آتش - اضطراب - پایان نامه ۷- حقه - تیز ۸- فیلمی از مسعود ده نمکی - مخترع ماشین حساب ۹- تمام - گله مند ۱۰- حرص - الفبای موسیقی - از درختان جنگلی - تکرار حرف - درون ۱۱- سود حرام - کوکو - طبل بزرگ ۱۲- ابزار نجاری - حرف دوم یونانی - بانگ نماز ۱۳- سنگ ترازو - بیشه ۱۴- چین و شکن - یوم - خانه ای که آفتابگیر نباشد - گریبان ۱۵- مقدار برق باتری - چاقوی قصاب - آتشگاه آهنگری

حل جدول شماره ۱۲۸۷

پ	ا	ر	ا	ف	■	ا	س	پ	ر	ی	■	ا	ر	ه
ل	ب	ا	ب	■	و	ی	ر	ا	ن	■	م	ک	ا	ن
ه	ر	س	■	ش	ا	ت	و	ن	■	م	ت	ب	ح	ر
ا	و	■	ا	ق	ر	ا	ر	■	ت	ن	ک	ی	■	ی
ی	■	ت	س	ه	ی	ل	■	ا	س	ت	ا	ر	ت	■
ت	و	ر	ی	■	س	ی	■	ن	و	س	■	ی	و	ش
ر	ا	ی	ا	ت	■	ا	ل	ی	■	ک	س	■	ر	ه
ن	■	ن	ی	ا	م	■	ق	■	ا	ی	ا	ب	■	ر
ا	ک	■	ی	ک	■	ک	ا	م	■	و	ی	ر	و	س
و	ا	ر	■	س	د	ر	■	ا	ن	■	ب	ی	ت	ا
■	پ	ا	ی	ت	خ	ت	■	م	ا	ر	ا	ل	■	ا
ف	■	د	و	ا	ت	■	ز	و	ب	ی	ن	■	ک	ن
ا	ش	ی	ا	ن	■	ب	ا	ر	ا	ن	■	ش	ر	ط
ک	م	ا	ن	■	د	ا	ر	ا	ب	■	ک	و	ک	ب
س	ا	ل	■	س	ی	م	ی	ن	■	ت	د	ر	ی	س